

MELDPUNT VOOR EEN EERLIJKE CONCURRENTIE

Jaarverslag

2024

INHOUD

VOORWOORD.....	4
01 INLEIDING: OPZET EN FUNCTIONALITEITEN VAN HET MELDPUNT	5
Rol van het Meldpunt in de uitbouw van strategie en beleid	5
Rol van het Meldpunt in de strijd tegen grensoverschrijdende fraude	8
Het Meldpunt binnen de SIOD	10
Opzet	12
Nieuwe formulieren	13
Klokkenluidersmeldingen	13
Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers	14
02 MELDINGEN DOOR PROFESSIONELE GEBRUIKERS	16
Aangesloten professionele gebruikers	16
Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers	17
03 ONTVANGEN MELDINGEN DOOR BURGERS EN ONDERNEMINGEN	18
Meldingen door burgers en ondernemingen	18
Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen	23
Aantal verzendingen aan de diverse inspectiediensten	26
Weergave ontvangen en weerhouden meldingen per trimester	29
04 FEEDBACK DOOR DE INSPECTIEDIENSTEN	31
Registratie van de (financiële) resultaten.....	31
Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	32
Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	33
Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)	34
Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).....	35
Dienst voor Administratieve Controle (DAC) van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)	36
Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)	37
Tax Audit & Compliance Management (TACM) van de FOD Financiën	38
Globaal overzicht financiële resultaten 2024, aantal processen-verbaal en waarschuwingen	39
Globaal overzicht financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2024	40
05 DIRECTIE VAN DE ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN	42
De administratieve geldboete	42
Persoon aan wie een administratieve geldboete kan worden opgelegd	42
De administratieve procedure	43
Sanctieniveaus en bedragen.....	44
Resultaten TSW en RVA	45
06 VERDERE EVOLUTIE	47
Uitbreiding fraudeformulieren	47
Betere detectie van sociale dumping door het gebruik van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie	47
Inhoudelijke update van de bestaande formulieren	47

VOORWOORD

In 2025 bestaat het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie (MEC) reeds een decennium. Het staat gekend als een onmisbaar en laagdrempelig instrument in de strijd tegen de sociale fraude en de sociale dumping en het bevorderen van een eerlijke concurrentie voor ondernemingen, werkgevers en werknemers.

Uit de resultaten komt de effectiviteit en de impact van het MEC duidelijk naar boven. Sinds de oprichting op 15 oktober 2015 tot en met 31 december 2024 werden er door burgers, ondernemingen en organisaties 75.838 meldingen van vermoedelijke sociale fraude ingediend. Het totaal van deze meldingen heeft geresulteerd in een financiële meeropbrengst van niet minder dan 65.234.769,54 miljoen euro¹.

Op 21 februari 2024 werden diverse nieuwe Plannen voor een Eerlijke Concurrentie (PEC) plechtig ondertekend. Een PEC is een akkoord tussen de werknemers- en werkgeversorganisaties en de bevoegde administraties met concrete maatregelen om de sociale fraude in de betrokken sectoren aan te pakken en de eerlijke concurrentie te bevorderen. Het gebruik van het MEC door deze organisaties werd in deze plannen opgenomen.

Het recent goedgekeurde regeerakkoord 2025-2029 van de federale regering De Wever I benadrukt het belang van een verscherpte aanpak van sociale fraude en sociale dumping. De regering zal

bijkomende gerichte maatregelen nemen om deze ontwrichtende fenomenen te bestrijden.

Een andere belangrijke maatregel is de ontwikkeling van twee nieuwe fraudeformulieren binnen het Meldpunt, meer bepaald de verboden internationale terbeschikkingstelling en de verdachte ziekte-attesten. Deze zullen in de loop van 2025, in nauwe samenwerking met de bevoegde diensten, worden ontwikkeld en beschikbaar gesteld.

Hoewel wij trots mogen zijn op deze behaalde resultaten, blijft de strijd tegen de sociale fraude een voortdurende uitdaging. Het Meldpunt maakt het voor iedereen mogelijk om vermoedens van misstanden te melden, gaande van sociale fraude, arbeidsgerelateerde discriminatie tot mensenhandel. Door deze gezamenlijke inspanning kunnen we komen tot een rechtvaardige en eerlijke arbeidsmarkt.

Rob Beenders

Minister van Consumentenbescherming, Sociale Fraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen

¹ Dit bedrag houdt geen rekening met de opgelegde administratieve geldboeten, de weken uitsluiting van de werkloosheidsuitkeringen en de sancties en schorsingen in de ziekte-en invaliditeitsverzekering. De werkelijke opbrengsten liggen dus nog hoger.

01 INLEIDING: OPZET EN FUNCTIONALITEITEN VAN HET MELDPUNT

Rol van het Meldpunt in de uitbouw van strategie en beleid

Het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie (MEC) kadert in de maatregelen van goed bestuur door ervoor te zorgen dat iedereen (burgers, ondernemingen, werknemers- en werkgeversorganisaties, OCMW's, Steden & Gemeenten, enz.) op een duidelijke en eenvoudige wijze via een centraal online meldpunt aangifte van sociale fraude kan verrichten. Het MEC professionaliseert de versnipperde instroom van meldingen, door ze te centraliseren, te verrijken en bovendien tot een meer uniforme en meer accurate opvolging, afwikkeling en monitoring te komen.

Binnen de SIOD werkt het Meldpunt nauw samen met het SIOD kenniscentrum. Het kenniscentrum staat voor een evidence-based strategie voor het aanpakken van de illegale arbeid en sociale fraude. Dit omvat, onder andere, het verzamelen van kennis over sociale fraude, maar ook het ontwikkelen van preventie-, detectie- en controletools om de werking van de sociale inspectiediensten verder te optimaliseren. Belangrijk daarbij zijn de fraudefenomeenfiches, methodologieën, guidelines, checklists, gemeenschappelijke vorming voor sociaal inspecteurs, enz. De instroom van meldingen toont nieuwe trends en constructies in sociaalrechtelijke inbreuken aan, hetgeen aan het kenniscentrum wordt gerapporteerd en kan leiden tot een verdere (wetenschappelijk) onderbouwde ondersteuning van de inspectiediensten.

Zo waren er de afgelopen jaren meerdere meldingen over werving van personeel in het zwart via sociale media, zoals bijvoorbeeld Facebook. Het feit dat de communicatie volledig online verloopt, bemoeilijkt het onderzoek van de sociale inspectiediensten die op problemen stoten bij de identificatie van de potentiële werkgever. Vaak beschikken ze immers enkel over een pseudoniem, een e-mailadres of telefoonnummer. De beschikbare informatie zegt bovendien meestal niets over de aard van de werkrelatie (is er sprake van gezag?).

De pop-up bars kwamen sinds vorig jaar op de radar van het Meldpunt. Deze zijn vaak seizoensgebonden, zoals ski- of zomerbars, of gelinkt aan een evenement, zoals festivals of kerstmarkten. Zwartwerk, verplichte cashbetalingen, ... maken dat ze een oneerlijk concurrentieel voordeel hebben tegenover de 'reguliere' horecazaken. Door hun kortstondig bestaan moet kort op de bal worden gespeeld. Een ander voorbeeld is de zogenaamde 'vente Marseillaise' een Franse term voor agressieve en illegale handelspraktijken. Hierbij zetten verkopers klanten onder druk om een ongewenste en vaak gebrekkige aankoop te doen, waarna ze spoorloos verdwijnen. Gezien deze materie tot de bevoegdheid van de FOD Economie behoort worden deze meldingen aan hen overgemaakt². Een ander fenomeen dat zich steeds meer verspreidt, is de opening van winkels 7 dagen op 7 gedurende een periode van 12

² Vorig jaar werden 231 meldingen doorgestuurd voor alle materies waarvan dit fenomeen deel uitmaakt. Het statistisch programma van het MEC laat niet toe om de graad van detail te verfijnen.

uren per dag (van 8 tot 20 uur) zonder dat hiervoor toelating is.

Ook meldingen met betrekking tot de pakjesdiensten blijven in het vizier van het Meldpunt. Deze sector kent immers een exponentiële groei door de boom van de e-commerce waarbij er een potentieel risico is op fraudemechanismen zoals nepstatuten, zwartwerk en fictieve onderaanneming.

Daarnaast waren er, net als in de twee voorgaande jaren, veel meldingen over ontstoppings- en loodgietersdiensten die tegen astronomische prijzen werden aangeboden, vaak zonder factuur (fiscaal zwartwerk). In 2024 kwamen daarbij de meldingen over clandestiene garages die vanuit privéwoningen opereerden.

Het Meldpunt stelt ook vast dat meldingen steeds vaker betrekking hebben op regelgeving die buiten de bevoegdheid valt van de sociale inspectiediensten zoals bijvoorbeeld de voedselveiligheid in de horecasector, een materie waarvoor het F.A.V.V. bevoegd is³.

Daarnaast nam het aantal meldingen over fraude met ziekte- en/of invaliditeitsuitkeringen⁴ in de afgelopen twee jaar toe, vooral in gevallen van niet-aangegeven samenwoning. Meldingen van zwartwerk in maneges, al dan niet door personen in het genot van een uitkering, sprongen ook in het oog.

Daarnaast heeft de SIOD diverse Plannen voor een Eerlijke Concurrentie (PEC) en partnerschapsovereenkomsten (PO) met diverse sectoren afgesloten, o.a. met de bouwsector, de transportsector, de schoonmaaksector, de groene sectoren en de begrafenissector⁵. Het MEC stelde een toename vast van het aantal meldingen met betrekking tot ondernemingen in deze laatste sector⁶.

In een PEC verklaren de partijen zich akkoord met concrete maatregelen om de sociale fraude in de betrokken sectoren aan te pakken en de eerlijke concurrentie te bevorderen. In een partnerschapsovereenkomst verbinden de sociale partners en de Belgische overheid (administraties en beleid) er zich toe om de samenwerking verder te ontwikkelen en dit via een gemeenschappelijke strategie en met respect voor de wetgeving, rechtszekerheid en eerlijke concurrentie.

³ Vorig jaar werden 44 meldingen doorgestuurd voor alle materies waarvan dit fenomeen deel uitmaakt. Het statistisch programma van het MEC laat niet toe om de graad van detail te verfijnen.

⁴ Terwijl we in 2022 nog spraken over 803 meldingen, waren dit er 1.088 in 2023 en 928 in 2024. Zie verder.

⁵ <https://www.siod.belgie.be/nl/protocollen>

⁶ Het statistisch programma van het MEC laat het momenteel niet toe om het aantal meldingen in deze specifieke sector te becijferen. Een aanpassing ervan is gepland voor 2025.

Na intense onderhandelingen in 2023, werden op 21/02/2024 acht nieuwe PEC's ondertekend. Drie ervan met nieuwe sectoren: de bewakings- en toezichtsector, de vlees- en de verhuissector. Dit zijn ook sectoren waarvoor het MEC regelmatig meldingen ontvangt.

Via deze PEC's engageren de sociale partners zich ertoe om gebruik te maken van het MEC.

Via meldingen, afkomstig van deze professionele gebruikers, komen tekortkomingen qua wetgeving, beleid en methodologieën naar boven, die anders makkelijker onder de oppervlakte blijven.

De vlotte communicatie tussen de SIOD en de beleidscellen van de diverse kabinetten faciliteert de aanpak van deze pertinente problemen. Zo werden bijvoorbeeld in het kader van de verhuissector elementen aangereikt aan het beleid voor eventueel verder gevolg. Deze werden geconcretiseerd in het nieuwe PEC.

Verder treedt het Meldpunt ook op als Single Point of Contact voor de uitwisseling van gegevens tussen de SIOD en de diverse (sociale) inspectiediensten. Voor de inspectiediensten zelf vormen de meldingen een instrument voor de coördinatie van hun acties op het terrein, al dan niet binnen de werking van de arrondissementscellen. Zo werden in 2024 49 meldingen over mogelijke onwettige vervoerspraktijken overgemaakt aan de FOD Mobiliteit en Vervoer (tegenover 36 in 2023)⁷.

Dit alles wijst op de meerwaarde van het Meldpunt als tool binnen de strijd tegen de sociale fraude en de strategische uitbouw van het beleid en controlemethodologieën.

⁷ Deze informatie-uitwisseling gebeurt in het kader van het samenwerkingsprotocol tussen de SIOD en de FOD Mobiliteit en Vervoer van 15/12/2023.

Rol van het Meldpunt in de strijd tegen grensoverschrijdende fraude

Fraude stopt niet aan de grenzen. Sommigen zien het vrij verkeer van werknemers en personen als een opportuniteit om te frauderen.

Diverse meldingen die het MEC ontvangt, bevatten een grensoverschrijdend aspect.

In 2024 ontving het Meldpunt 15 meldingen van grensoverschrijdende fraude. Deze gaan in hoofdzaak over uitkerings- en bijdragefraude. Bijvoorbeeld: een Belgische werkloze werkt in het zwart in Nederland, een persoon geniet kindergeld in België en in Frankrijk.

Daarnaast waren er in 2024 in totaal 150 meldingen van sociale dumping. Het formulier sociale dumping werd specifiek ontwikkeld voor het capteren van fraudepraktijken binnen de context van detachering. Sociale dumping kent echter vele vormen, zoals ook mensenhandel en economische uitbuiting, en omvat een brede waaier aan misbruikpraktijken. Zo gaan een gebrek aan respect voor het welzijn op het werk en sociale dumping vaak hand in hand.

In het kader van een snellere en betere detectie van gevallen van sociale dumping ontwikkelde het MEC nieuwe formulieren. In 2022 waren dit de scenario's 'welzijn op het werk' en 'economische uitbuiting'.

In 2023 werden 3 bijkomende nieuwe scenario's uitgewerkt, waarvan de lancering verwacht wordt in 2025 (zie infra).

Het zwaartepunt van de meldingen sociale dumping, economische uitbuiting, grensoverschrijdende fraude en welzijn ligt bij de burgers en ondernemingen, die 91,45%⁸ ervan vertegenwoordigen.

Samenwerken met onze internationale partners is primordiaal bij de aanpak van grensoverschrijdende fraude.

In 2023 verkreeg het Meldpunt een toegang tot het informatiesysteem interne markt (of IMI). Dit is een beveiligde en meertalige onlinetool die de uitwisseling van informatie vergemakkelijkt tussen overheidsinstanties die bij de praktische uitvoering van de EU-wetgeving betrokken zijn⁹. Via deze weg kan het Meldpunt meldingen in de vorm van een kennisgeving verzenden naar buitenlandse (sociale) inspectiediensten. Op deze manier wordt de grensoverschrijdende samenwerking in de strijd tegen sociale fraude gemoderniseerd en verbeterd ten voordele van de burgers en ondernemingen. Inmiddels is de gegevensuitwisseling met de Europese collega's een gevestigde praktijk. In 2024 verstuurde het Meldpunt 10 meldingen van mogelijke onregelmatigheden naar de inspectiediensten in Nederland (4), Spanje (3), Frankrijk (1), Denemarken (1) en Bulgarije (1).

⁸ 214 op 234 meldingen. Om de meldingsbereidheid van de sociale partners te verhogen lanceerde de SIOD op 18 april 2024 een informatiecampagne.

⁹ Bron: [Over IMI - De interne markt van de EU - Europese Commissie \(europa.eu\)](https://IMI-De-interne-markt-van-de-EU-Europese-Commissie.europa.eu)

Het gebruik van IMI als communicatiemiddel zorgt ervoor dat de verrijkte meldingen bij de juiste buitenlandse inspectiediensten terechtkomen maar garandeert ook dat het MEC binnen de toepasselijke termijnen feedback ontvangt. Bovendien zijn de uitgewisselde gegevens beschermd en beveiligd.

De verrijking van de melding door het MEC met informatie uit de Belgische databanken is een meerwaarde voor de buitenlandse inspectiediensten die hiertoe geen toegang hebben. Het tweerichtingsverkeer komt ook de Belgische inspectiediensten ten goede die de uitgewisselde informatie kunnen aanwenden voor de aanpak van het dossier.

Het MEC verzendt niet alleen meldingen van grensoverschrijdende fraude, maar ontvangt er ook. In 2024 ging het om 2 meldingen.

Grensoverschrijdende samenwerking biedt ook de kans om inzicht te krijgen in elkaars bevoegdheden en controlemethodologieën en beoogt een meer uniforme en meer accurate opvolging, afwikkeling en monitoring.

Mogelijks vormen deze grensoverschrijdende meldingen potentiële dossiers die met de European Labour Authority (ELA) in grensoverschrijdend verband kunnen worden aangepakt.

Het Meldpunt binnen de SIOD

Het Meldpunt kan niet worden gezien als een op zich staande dienst van de SIOD. Er is een belangrijke verwevenheid, zowel met de diverse diensten van de SIOD en haar missie in het algemeen, als met de partners van de SIOD.

Het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie bestaat uit sociaal inspecteurs die zijn gedetacheerd vanuit de verschillende sociale inspectiediensten naar de SIOD. Zij hebben elk hun kennis en expertise vanuit hun dienst waardoor kruisbestuiving wordt gestimuleerd. Deze kennis en expertise worden gedeeld wat ertoe leidt dat sneller en correcter kan worden bepaald welke diensten bevoegd zijn. Bovendien is dit een verrijking van de eerstelijnsdetectie van sociale fraudegevallen.

Ook is er de nauwe samenwerking met het kennis- en coördinatiecentrum van de SIOD. De multidisciplinaire samenstelling¹⁰ van deze laatste biedt extra kansen voor kennisdeling en -ontwikkeling.

Dankzij de verwevenheid van de diensten van de SIOD kunnen fraudevormen performanter in kaart worden gebracht en geëvalueerd met het oog op een daadkrachtige aanpak ervan.

Een melding van sociale fraude wordt in al zijn aspecten behandeld. Vaak gaan de meldingen verder dan pure sociale fraude,

maar is er ook een rol weggelegd voor andere controle instanties. Bijvoorbeeld: een melding sluikwerk kan uitmonden in een gelijktijdige verzending naar het RSVZ en de RVA (combinatie met een uitkering), maar ook naar andere diensten zoals de fiscus (aangifte inkomsten) en de FOD Economie (inschrijving in de KBO of toegang tot het beroep), ...

Deze aanpak heeft geleid tot samenwerkingsverbanden en bilaterale gegevensuitwisseling met partners die controle verrichten op deze gelieerde materies¹¹. Zo verzond het MEC in 2024 in totaal 661 meldingen naar de FOD Financiën en 231 meldingen naar de FOD Economie. Van deze laatste ontving het MEC in totaal 256 meldingen en 6 van de FOD Financiën.

Een ander voorbeeld zijn de meldingen van de professionele gebruikers waarin de verhuissector al jaren de kroon spant met in 2024 maar liefst 59 meldingen¹². Verschillende problematieken treden hierin naar voren zoals de dagcontracten en het gebruik van de P- en S-kaarten, de Dimona- of Limosa-aangifte, maar ook veiligheid, het gebruik van vrachtbrieven, de vakbekwaamheid, opleidingsvereisten, de vervoersvergunning, ... Deze input vestigde de aandacht op belangrijke knelpunten in de controlepraktijk. In het Plan voor Eerlijke Concurrentie

¹⁰ Het coördinatiecentrum is samengesteld uit sociaal inspecteurs afkomstig van het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

¹¹ Zie luik aantal verzendingen aan de diverse inspectiediensten.

¹² 2018 = 22 meldingen, 2019 = 29, 2020 = 29, 2021 = 39, 2022 = 24, 2023: 54.

verhuissector van 21 februari 2024 werden dan ook concrete maatregelen voorzien om de controles, die worden bemoeilijkt door de mobiliteit van de werknemers, te vereenvoudigen, zoals bijvoorbeeld de werfmelding en aanwezigheidsregistratie en de hoofdelijke aansprakelijkheid loonschulden. Ondertussen werkt de SIOD-leerstoel 'Vermindering van sociale fraude en sociale dumping' van UGent en ULB aan een controlemethodologie.

De werkwijze van het Meldpunt bevordert de samenwerking tussen de verschillende bevoegde inspectiediensten hetgeen zich ook uit in de geboekte resultaten. Hiervoor verwijzen we naar het luik over de feedback van de inspectiediensten.

Het Meldpunt speelt tevens een rol in het detecteren van nieuwe trends en kan bovendien worden ingezet bij de ontwikkeling van nieuwe formulieren en functionaliteiten of een aanzet geven tot het opstellen van fraudefenomeen fiches.

De centralisering van de meldingen sociale fraude leidt daarenboven tot een eenvoudigere monitoring van de evoluties in de klachten.

Bovendien zijn de meldingen een belangrijke input voor de aanpak van de prioritaire fraudefenomenen als sociale dumping, niet-aangegeven arbeid (meldingen zwart- en sluiwerk), uitkerings- en domiciliefraude en mensenhandel en economische uitbuiting.

Sinds haar start op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2024 ontving het Meldpunt in totaal 2.049 meldingen over

mogelijke sociale dumping. Hoewel dit 2,70% van het totaal aantal ontvangen meldingen omvat, betreft het omvangrijke dossiers met vaak meerdere betrokken binnen- en buitenlandse ondernemingen. Dergelijke meldingen worden voor verder gevolg aan de gespecialiseerde cellen bij het RSVZ, TSW en de RSZ overgemaakt.

Het aantal meldingen weerspiegelt bovendien niet de omvang van het probleem: een melding kan betrekking hebben op verschillende (onder-) aannemers met meerdere tewerkgestelde personen (zelfstandigen/werknemers) en kan dus uitmonden in verschillende onderzoeken.

Inmiddels ontving het Meldpunt sinds haar opstart tot einde 2024 46.426 meldingen zwart- en sluiwerk, oftewel 61,22 % van het totaal aantal meldingen.

In dezelfde periode werden 12.154 meldingen domiciliefraude (16,03%) ingediend.

Het in 2022 ingevoerde formulier economische uitbuiting/mensenhandel, bewees inmiddels haar belang. De meldingen stegen van 26 naar 44 in 2023 en naar 63 in 2024 en kenden een spreiding over diverse sectoren, niet alleen deze waarvan gekend is dat deze vatbaar zijn voor dit type fraude (zoals de bouwsector en de nagelstudio's).

De dalende trend in de coronameldingen (-68,18%) bleef zich voortzetten. In 2024 ontving het Meldpunt slechts 7 meldingen over deze materie. De bedoeling is dit scenario in 2025 te laten uitdoven.

Opzet

De ontvangen meldingen worden zo snel als mogelijk door de sociaal inspecteurs geanalyseerd, administratief verrijkt en – gelet op het onderwerp – doorgestuurd naar de bevoegde inspectiedienst(en)

of arrondissementscellen. Deze arrondissementscellen voeren met twee of meerdere bevoegde diensten gelijktijdig de controle uit.

Het MEC:

- ◆ Aanvaardt **geen anonieme meldingen**. De identiteit van de indiener wordt wettelijk beschermd via het Sociaal Strafwetboek (artikelen 58, 58/1 en 59). Wanneer sociaal inspecteurs een controle uitvoeren op basis van een klacht of aangifte, mogen zij nooit de naam van de indiener ervan bekend maken, noch vermelden dat het onderzoek plaatsvindt naar aanleiding van een melding. Deze geheimhoudingsplicht geldt eveneens voor de rechtbanken. Meldingen die naar diensten, buiten de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek, worden doorgestuurd, zijn geanonimiseerd. Dit laatste houdt in dat de identiteit van de klager volledig wordt verwijderd, alsook elke mogelijke referentie naar de klager in het relaas van de melding.
- ◆ Is **gebruiksvriendelijk en laagdrempelig**. Door het gebruik van gerichte open en gesloten vragen met eenvoudig taalgebruik wordt de melder ertoe aangezet om beknopte en nuttige informatie mee te delen. Het MEC is beschikbaar in het Nederlands, Frans, Duits en Engels.
- ◆ Is **veilig**. Het MEC is volledig geïntegreerd binnen de Portaalsite Sociale Zekerheid en de meldingen worden via een beveiligde verbinding naar het backoffice verstuurd. De onlineapplicatie is geen databank en bevat geen opgeslagen meldingen.
- ◆ Biedt een **beveiligde toegang voor professionele gebruikers**. Dit zijn o.a. werknemers- en werkgeversorganisaties, OCMW's, Steden & Gemeenten, Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), Buitenlandse Zaken en andere overheidsdiensten. Dit type van meldingen betreft doorgaans ernstige sociale fraude en wordt prioritair opgevolgd.

Nieuwe formulieren

Het Meldpunt evolueert qua aanbod en functionaliteiten.

Het Meldpunt tracht kort op de bal te spelen en een antwoord te bieden op nieuwe evoluties binnen de sociale fraudebestrijding.

In 2023 werkte het Meldpunt 3 bijkomende scenario's uit, dewelke elk een specifieke vorm van sociale fraude viseren: koerierdiensten, platformeconomie en verboden terbeschikkingstelling. Bij de ontwikkeling hiervan kon het MEC rekenen op de input van kennis en expertise van

de belanghebbende inspectiediensten die nauw hierbij werden betrokken.

De release van de gevalideerde versie stond gepland voor 2024.

Omwille van andere wettelijke opdrachten bij de ICT-dienst werd de softwareontwikkeling uitgesteld. Om de publicatie van de nieuwe scenario's niet langer uit te stellen werd gezocht naar een externe oplossing. De kennisoverdracht werd gestart, maar de effectieve beschikbaarheid van de nieuwe scenario's wordt pas verwacht in 2025.

Klokkenluidersmeldingen

De inwerkingtreding van de "Klokkenluiderswet"¹³ op 15/02/2023 had ook een belangrijke impact voor het Meldpunt. De SIOD werd immers via het uitvoeringsbesluit van 22/01/2023¹⁴ aangeduid als een bevoegde autoriteit voor het ontvangen van klokkenluidersmeldingen. In concreto gaat het om meldingen van melders uit de private sector over potentiële inbreuken die betrekking hebben op een werk gerelateerde context.

In haar hoedanigheid van extern meldingskanaal kreeg het Meldpunt een aantal extra verplichtingen opgesomd in de bovenvermelde wet. Het protocol tussen de Federale ombudsman en de autoriteiten bevoegd voor sociale fraudebestrijding concretiseerde de

samenwerking en informatie-uitwisseling die voortvloeide uit de Klokkenluiderswet.

De websites van de SIOD en het Meldpunt werden aangepast in het kader van de wettelijke informatieplicht. Een aanpassing van de formulieren van het MEC wordt verwacht in 2025.

In 2023 ontving het Meldpunt 8 meldingen van de Federale ombudsman. Het aantal klokkenluidersmeldingen steeg naar 30 in 2024. 24 daarvan waren afkomstig van de federale ombudsman.

Deze meldingen worden na verrijking verstuurd naar de bevoegde sociale inspectiediensten. De Federale ombudsman treedt op als coördinator wanneer verschillende bevoegde autoriteiten betrokken zijn.

¹³ Wet van 28/11/2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector.

¹⁴ Koninklijk besluit van 22/01/2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteiten voor de uitvoering van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector.

Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers

Het MEC biedt op dit ogenblik onderstaande formulieren aan:

- ◆ **Zwart- en sluikwerk:** meldingen met betrekking tot personen, al dan niet in het genot van een uitkering, die ofwel voor rekening van een werkgever (zwartwerk) of voor eigen rekening (sluikwerk) niet- of deels aangegeven prestaties verrichten. Voor het melden dat een zelfstandige niet geregistreerd is in de Kruispuntbank van Ondernemingen werd een link voorzien naar het meldpunt van de FOD Economie.
- ◆ **Oneerlijke concurrentie/sociale dumping:** detacheringsfraude waarbij een buitenlandse onderneming de Belgische loon- en arbeidsvoorwaarden niet respecteert. Daarnaast kan de buitenlandse onderneming eveneens niet in regel zijn met het vervullen van de socialezekerheidsbijdragen in België of in het land van oorsprong. Voor professionele gebruikers werd een meer diepgaand formulier sociale dumping gecreëerd, gezien hun ervaring met de materie.
- ◆ **Verloning, arbeidsduur & jaarlijkse vakantie:** meldingen van werknemers tegen hun (Belgische) werkgever bij onregelmatigheden inzake het uitbetalen van loon, premies en vergoedingen, overuren en/of het vakantiegeld, het verplicht presteren buiten de normale arbeidstijden, etc.
- ◆ **Samenwonen/verhuizen zonder aangifte (domiciliefraude):** meldingen over personen, in het genot van een uitkering, die een samenwoonst of een (definitieve) verhuizing (naar het buitenland) niet aan hun uitbetalingsinstelling hebben gemeld.
- ◆ **Welzijn op het werk:** meldingen over onveilige en ongezonde werkomstandigheden (bijvoorbeeld werken op hoogte, blootstelling aan asbest) of met betrekking tot psychosociale risico's (bijvoorbeeld pesterijen, geweld).
- ◆ **Economische uitbuiting/ mensenhandel:** meldingen van de tewerkstelling van een persoon in ongeschikte en/of gevaarlijke omstandigheden met als doel deze uit te buiten op economisch vlak en er een (financieel) voordeel mee te bekomen.

- ◆ **Arbeidsgerelateerde discriminatie:** meldingen van discriminatie die gebeurt in de werksfeer op basis van een van de wettelijke criteria¹⁵. Dit kan tijdens de aanwerving, in uitvoering van de arbeidsrelatie of bij de beëindiging ervan plaatsvinden.
- ◆ **(Hand)carwashes:** meldingen van mogelijk zwartwerk, mensenhandel, slechte arbeidsomstandigheden, ... bij (hand)carwashes.
- ◆ **Corona: tijdelijke werkloosheid en overbruggingsrecht:** meldingen van inbreuken rond tijdelijke werkloosheid Corona en misbruiken van het overbruggingsrecht.
- ◆ **Fraude kinderbijslag¹⁶:** meldingen inzake mogelijke inbreuken tegen de kinderbijslag, bijvoorbeeld niet correct aangegeven gezinssituaties.
- ◆ **Bulk-formulier:** formulier uniek voor de professionele gebruikers om meerdere meldingen, met betrekking tot sociale dumping en zwartwerk, gelijktijdig in te dienen.

¹⁵ Bij discriminatie moet er altijd een link zijn met een of meer beschermde kenmerken. Dit zijn onder andere burgerlijke staat, fysieke of genetische eigenschappen, gezondheidstoestand, leeftijd en raciale kenmerken.

¹⁶ Ingevolge de zesde staatshervorming werd deze bevoegdheid geregionaliseerd en spreekt men nu in Vlaanderen van het Groeipakket, in Wallonië en Brussel bleef dit allocations familiales en in de Duitstalige Gemeenschap das Kindergeld.

02 MELDINGEN DOOR PROFESSIONELE GEBRUIKERS

Sinds 1 december 2016 beschikt het MEC over een exclusieve, beveiligde toegang voor werknemers- en werkgeversorganisaties, die met de SIOD en de sociale inspectiediensten een Plan voor Eerlijke Concurrentie (PEC) of samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten (zie hierboven).

Deze beveiligde toegang werd op 1 juni 2017 uitgebreid naar alle OCMW's en Steden & Gemeenten. Voor de Steden & Gemeenten springen vooral de

openbare aanbestedingen in het oog in de strijd tegen de sociale dumping, dit in het kader van de Wet op de Overheidsopdrachten. Voor wat betreft de OCMW's wordt vermoedelijke fraude gemeld na goedkeuring door de organen van het bewuste OCMW. De vaststellingen, vervolgingen en beslissingen inzake de toekenning of de schorsing/terugvordering van het leefloon behoren tot de exclusieve bevoegdheid van het OCMW en gebeuren niet via het MEC.

Aangesloten professionele gebruikers

Op dit ogenblik zijn 91 gebruikers bij de werknemers- en werkgeversorganisaties uit onderstaande sectoren geregistreerd:

- ◆ Bouwsector
- ◆ Elektrotechnische sector
- ◆ Transportsector
- ◆ Taxi's
- ◆ Vleessector
- ◆ Verhuissector
- ◆ Groene sectoren
- ◆ Schoonmaaksector
- ◆ Bewakings- en toezichtsector
- ◆ Metaal- en technologiesector
- ◆ Carwashes
- ◆ Begrafenisondernemingen
- ◆ Garagesector en koetswerk
- ◆ Interprofessionele organisaties
- ◆ Overheidsdiensten

In het geval van de OCMW's en Steden & Gemeenten hebben deze via hun lokale en co-lokale beheerders sowieso toegang tot het beveiligd deel van het MEC op basis van hun statuut. Via hun interne

raden werden bijkomend gebruikers gemandateerd, meer bepaald¹⁷:

- ◆ 179 OCMW's met 385 gebruikers aangeduid¹⁸. De keuze om het MEC te gebruiken wordt genomen door de OCMW-raad of het vast bureau. Enkel de daartoe gemachtigde personeelsleden kunnen een melding indienen. In 2024 ontving het Meldpunt in totaal 3 meldingen van een OCMW: 2 meldingen zwartwerk en 1 melding economische uitbuiting/mensenhandel.
- ◆ 164 Steden & Gemeenten hebben bijkomstig 338 gebruikers aangeduid. In 2024 dienden de Steden & Gemeenten in totaal 11 meldingen in bij het Meldpunt: domiciliefraude (7), sociale dumping (1), zwartwerk (2) en sluiwerk (1).

In het kader van de samenwerkingsprotocollen met de SIOD hebben ook de FOD Mobiliteit

¹⁷ Dit is de situatie voor de fusies die op 1 januari 2025 in voege traden.

¹⁸ Voor alle OCMW's samen zijn er in totaal 1.749 personen (= aantal lokale beheerders en gebruikers) met de benodigde toegangsrechten.

en Vervoer, het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de Dienst Vreemdelingenzaken van de FOD

Binnenlandse Zaken een professionele toegang. De Dienst Vreemdelingenzaken heeft momenteel 47 actieve gebruikers.

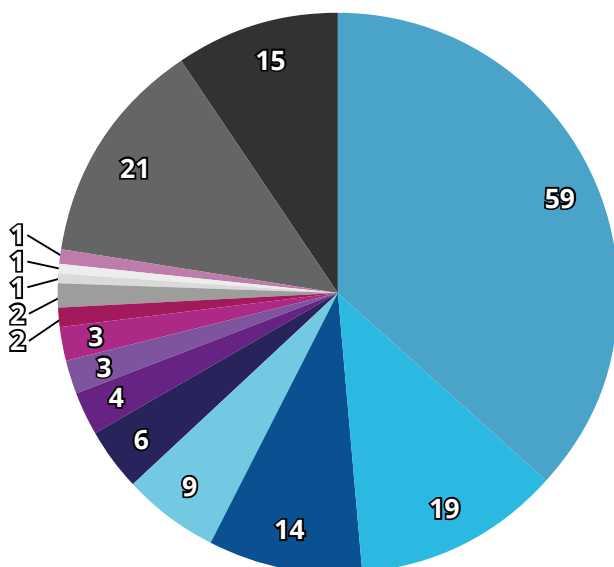
Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers

Meldingen door professionele gebruikers worden door het MEC prioritair behandeld en de resultaten van de controles worden geanonimiseerd en in hun totaliteit per sector tijdens de protocolvergaderingen met de partners toegelicht.

Voor de periode van 1 januari tot en met 31 december 2024 ontving het Meldpunt via de professionele gebruikers in totaal 160 meldingen.

Dit is een stijging met 21,21 % tegenover 2023. Eén enkele melding kan uit meerdere dossiers bestaan en deze handelen in het algemeen over de zwaardere sociale fraude. De voorkomende sectoren zijn:

- ◆ Verhuissector: 59
- ◆ Bouwsector: 19
- ◆ Goederentransport: 14
- ◆ Horeca: 9
- ◆ Kleinhandel: 6
- ◆ Schoonmaak: 4
- ◆ Dienstverlening: 3
- ◆ Land- en tuinbouw: 3
- ◆ Garagebedrijven: 2
- ◆ Transport: personen/Taxi: 2
- ◆ Vlees: slagerij: 1
- ◆ Bakkerij: 1
- ◆ Metaal en technologie: 1
- ◆ Andere: 21
- ◆ Niet van toepassing: 15

Verhuissector
Bouwsector
Goederentransport
Horeca
Kleinhandel

Schoonmaak
Dienstverlening
Land- en tuinbouw
Garagebedrijven
Transport personen/Taxi

Vlees: slagerij
Bakkerij
Metaal en technologie
Andere
Niet van toepassing

03 ONTVANGEN MELDINGEN DOOR BURGERS EN ONDERNEMINGEN

Meldingen door burgers en ondernemingen

Van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 ontving het Meldpunt in totaal 7.071 meldingen van burgers, werknemers en ondernemingen¹⁹, waaronder:

¹⁹ Dit cijfer omvat ook klokkenluidersmeldingen, zie hierboven.

Samengeteld met de 160 meldingen van de professionele gebruikers komt dit neer op een totaal van 7.231 meldingen, verdeeld over volgende thema's:

Sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2024 werden in totaal 75.838 meldingen ingediend:

Van de 7.231 meldingen, ontvangen in 2024, hebben de sociaal inspecteurs van het MEC er in eerste instantie 4.656 of 64,39% weerhouden en 2.574 of 35,60% niet weerhouden. Een melding was nog in onderzoek (0,01%).

De volledige en correcte invulling van de formulieren op de website is van cruciaal belang voor de behandeling van de meldingen. De medewerkers van het MEC zijn afhankelijk van de informatie in de klacht voor de opzoeken in de databanken. Een melding die onvoldoende onderbouwd is, zal dus noodgedwongen geklasseerd worden wegens ontoereikende informatie.

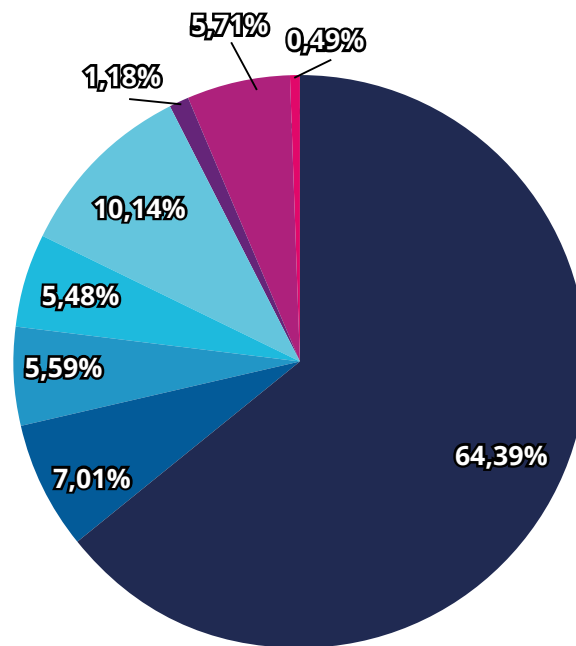
De redenen voor het niet weerhouden zijn:

- ◆ **Inopportuun: 507 (7,01% op het totaal aantal meldingen):** op basis van de beschikbare gegevens uit de databanken kan geen inbreuk worden vastgesteld (bv: de samenwoning was al correct aangegeven, de tewerkstelling was aangegeven aan de RSZ, de zelfstandige was aangesloten bij een sociale verzekeringskas, de betrokken persoon genoot geen uitkering meer), een controle ter plaatse is technisch niet mogelijk, de inspecteur van het MEC acht een controle niet gunstig op basis van de beschikbare elementen. Het is ook mogelijk dat de betrokkene de melding intrekt.
- ◆ **Onvoldoende gegevens tegenpartij: 404 (5,59%):** algemeen onduidelijke meldingen met een gebrek aan elementen om een dossier op te starten, bijvoorbeeld: persoon X werkt in het zwart, maar deze

persoon kan aan de hand van de meegeleverde informatie niet worden geïdentificeerd (geen geboortedatum en te veel resultaten in het rijksregister), de melding bevat enkel een commerciële benaming dewelke niet in de databanken geregistreerd is.

- ◆ **Onvoldoende adresgegevens tewerkstelling: 396 (5,48%):** het ontbreken van een concreet adres (of tijdstip) waar bv. de zwart- of sluikwerker kan worden aangetroffen tijdens het uitoefenen van zijn werkzaamheden.
- ◆ **Reeds behandeld: 733 (10,14%):** meldingen die op een eerder tijdstip door dezelfde of andere melders tegen dezelfde tegenpartij werden ingediend.
- ◆ **Termijn overschreden: 85 (1,18%):** eenmalige en niet-terugkerende activiteiten, die in het verleden hebben plaatsgevonden, waardoor een vaststelling op het terrein niet langer mogelijk is (bv. een evenement, tewerkstelling op een bepaalde feestdag).
- ◆ **Onterechte klacht (wetgeving): 413 (5,71%):** meldingen waarbij de indiener denkt dat er sprake is van een inbreuk, wat niet het geval is op basis van de geldende regelgeving. Het kan ook gaan om een melding met geen enkele link naar sociale fraude.
- ◆ **Fictieve melding: 36 (0,49%):** meldingen waarbij de identiteit van de klager niet overeenstemt met de gegevens in het rijksregister, fictieve identiteit of lasterlijke inhoud.

Gevolg MEC

- Weerhouden
- Niet weerhouden: onvoldoende adresgegevens tewerkstelling
- Niet weerhouden: ontelijke klacht (wetgeving)
- Niet weerhouden: inopportuun
- Niet weerhouden: reeds behandeld
- Niet weerhouden: fictieve melding
- Niet weerhouden: onvoldoende gegevens tegenpartij
- Niet weerhouden: termijn overschreden

Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen

Deze resultaten zijn gebaseerd op het totaal aantal ontvangen meldingen door burgers en ondernemingen vóór de analyse door de sociaal inspecteurs van het MEC en bevatten aldus het geheel aan weerhouden en niet-weerhouden meldingen. Dit is indicatief, gezien de sector pas na de controle op het terrein met zekerheid kan worden bepaald.

Sectoren totaal

- ◆ **Horeca (1.258)**: hotels, restaurants en cafés, bepaalde evenementen (zoals het horeca- gedeelte van festivals, fuiven).
- ◆ **Bouwsector (808)**: de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan in de opbouw, verbouwing, afwerking, onderhoud, herstelling of sloop van bouwwerken, de ondernemingen die zich bezighouden met de fabricage en ook het plaatsen van alle houten voorwerpen en producten, die door bestemming onroerend worden, of enkel en alleen met het plaatsen ervan. Tot de bevoegdheid van het paritair comité voor het bouwbedrijf behoren eveneens, de ondernemingen, met name de natuurlijke personen of de rechtspersonen, of de particulieren, die normaal geen activiteiten in de bouwsector uitoefenen maar occasioneel toch bouwwerken in eigen beheer uitvoeren met daartoe speciaal in dienst genomen werklieden uit de bouwsector en met de bedoeling het gebouwde geheel of gedeeltelijk te verkopen.
- ◆ **Kleinhandel (544)**: kleinhandel met uitzondering van handel in voedingswaren, verkoop aan de particuliere eindgebruiker.
- ◆ **Garagebedrijven (243)**: de garageondernemingen waar al dan niet bijkomstig reparaties van koetswerk, ongeacht het materieel, worden verricht.
- ◆ **Schoonmaaksector (242)**: alle activiteiten die tot finaliteit hebben schoon te maken, en waarbij geen herstellingsarbeid wordt verricht en/of stukken worden vervangen.
- ◆ **Kapsalons (211)**: kapperssalons voor heren, kapperssalons voor dames en gemengde salons.
- ◆ **Groene sectoren (163)**: de landbouw- (o.a. eigenlijke landbouw, de fokkerij, de pluimveeteelt, de bijenteelt, de visteelt, het onderhouden en verzorgen van paarden, het verhuren van paardenboxen, stallingen en het onderhoud ervan) en tuinbouwondernemingen (o.a. groententeelt, fruitteelt, bloemen- en sierplantenteelt, boomkwekerijen, boswerken van allerlei aard in bossen en wouden).
- ◆ **Goederentransport (146)**: alle ondernemingen voor wegvervoer voor rekening van derden en elk ander vervoer zowel met paarden als met motorrijtuigen voor rekening van derden.
- ◆ **Schoonheidssalons (121)**: inrichtingen voor hand- en voetverzorging, schoonheidsinstituten, de sauna's, de fitnesscentra, de afslankcentra.

- ◆ **Nagelstudio's (116):** het aanbieden van manicure diensten (aanbrengen en verwijderen van nagellak, aanbrengen van kunstnagels, decoratie).
- ◆ **Dienstverlening (107):** commerciële en niet-commerciële diensten, zoals adviesbureaus, verhuur & lease, notaris, verzekeringen, boekhouding, ICT, sociaal werk en cultuur.
- ◆ **Bakkerijen (89):** industriële broodbakkerijen en kleinbakkerijen, kleinbanketbakkerijen, consumptiesalons bij een kleinbanketbakkerij.
- ◆ **Groothandel (74):** verkoop aan andere handelaars, aan professionele eindgebruikers zoals beroepslui, ziekenhuizen, scholen, bedrijven.
- ◆ **Metaal -en technologiesector (71):** de ondernemingen die hoofdzakelijk elementen in ijzerhoudend en non-ferrometaal, edelmetaal, thermoplastisch en thermoverhardende kunststoffen of hieruit samengestelde materialen en in elke andere vervangingsstof fabriceren, verwerken, bewerken, ineenzetten of slechts één van deze verrichtingen uitvoeren, waarbij de aanwending van deze materialen technieken of kennis vereist eigen aan de metaal-, machine- en elektrische bouw. Ook de studie bureaus die hiermee verband houden en ondernemingen met als hoofdactiviteit de opslag en/of distributie van grondstoffen, goederen of producten voor rekening van ondernemingen in deze sector, ressorteren onder de sector. Deze ondernemingen
- ressorteren onder Paritair Comité 111 en 209. Het gaat om een zeer diverse sector, waar technologie een zeer belangrijke rol speelt.
- ◆ **Prostitutie (61)²⁰:** instellingen waar betaalde seks wordt aangeboden, zoals champagnebars, erotische massagesalons, meedrinkzaken, escortservices, etc.
- ◆ **Personentransport/Taxi (55):** de autobussen en autocars met uitzondering van stadsautobussen en de ondernemingen voor personenvervoer met taxi's.
- ◆ **Slagerijen (42):** handel en verwerking van vleesconserven, worsten, gezouten vlees, gerookt vlees, vleesderivaten.
- ◆ **Tatoeage- en piercingsalons (30):** inrichtingen met als hoofdactiviteit het aanbrengen van lichaamsversieringen, meer bepaald het plaatsen van tatoeages met inkt of het aanbrengen van piercings.
- ◆ **Zorginstellingen (24):** de gezondheidsinrichtingen en -diensten (zoals ziekenhuizen, rusthuizen, kabinetten van huisartsen, de diensten voor thuisverpleging) en de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten (zoals de diensten voor begeleid zelfstandig wonen, de gehandicapteninstellingen).
- ◆ **Verhuissector (23):** ondernemingen die voor rekening van derden verhuisactiviteiten uitoefenen, waaronder wordt verstaan elke verplaatsing van goederen andere dan handelsgoederen die bestemd zijn of

²⁰ Ingevolge een wijziging van het bevoegdheidsgebied, ressorteren de sekswerkers en hun erkende werkgevers onder het Paritair Comité voor het Hotelbedrijf. Omwille van de specificiteit wordt deze als aparte 'sector' geregistreerd (K.B. 12/08/2024, B.S. 30/09/2024).

gebruikt worden voor meubilering, inrichting of uitrusting van private of professionele ruimten. Daarin zijn onder andere inbegrepen: specifieke handelingen zoals beschermen, inpakken, uitpakken, demonteren, laden, lossen, monteren, bewaren, installeren of opstellen, indien nodig met behulp van hef- of hijsmiddelen van allerlei aard.

- ◆ **Massagesalons (22)**: massagesalon met gebruikmaking van sauna of massagetoestellen.
- ◆ **Carwash (20)**: de uitbating van een manuele of automatische wasinrichting voor voertuigen.
- ◆ **Onderwijs (15)**: een inrichting voor kleuter-, lager, secundair of hoger niet-universitair onderwijs, universiteiten en hogescholen (met inbegrip van het CLB), centra voor volwassenonderwijs, tweedekansonderwijs, etc.
- ◆ **Publieke sector (14)**: provinciale overheden, gemeentelijke overheden met uitzondering van het OCMW, de OCMW's, overige algemene overheidsbesturen, lokale politie, ziekenfondsen en zorgkassen en overige instellingen van de sociale zekerheid.
- ◆ **Kinderdagverblijf (9)**: de organisatoren van kinderopvang voor baby's en peuters die vergund zijn door de bevoegde instelling van de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen en diensten die op regelmatige basis de opvang van kinderen onder de 12 jaar organiseren, zoals de kinderkribben, de peutertuinen, de gemeentelijke kinderopvanghuizen, de "maisons d'enfants", de "halte-garderies" – kortstondige noodopvang en

flexibele opvang –, de buitenschoolse kinderopvangcentra en de erkende diensten voor onthaalhouders en de diensten voor kinderopvang onder overeenkomst die door de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie of de Duitstalige Gemeenschap worden erkend en/of gesubsidieerd of die onder hun bevoegdheid vallen.

- ◆ **Slachthuizen (8)**: werkhuizen voor het uitsnijden van vlees, vetsmelterijen, darmfabrieken, bewerken en behandelen van rauwe en droge darmen, sorteren en plakken inbegrepen, slachthuizen, pluimveeslachterijen, ...
- ◆ **Dienstenchequesector (6)**: de ondernemingen die werknemers tewerkstellen met een arbeidsovereenkomst dienstencheques.
- ◆ **Maatwerkbedrijven (3)**: de ondernemingen die het label van maatwerkbedrijf dragen.
- ◆ **Andere (1.230)**: meldingen waarvan de sector niet kon worden bepaald, sectoren die momenteel nog niet apart worden geregistreerd. Naar de toekomst toe zal dit steeds meer worden verfijnd.
- ◆ **Niet van toepassing (1.316)**: meldingen zonder van toepassing zijnde sector, bijvoorbeeld: domiciliefraude, fraude kinderbijslag, verhuis naar buitenland etc.

Sinds 2019 bepalen de horeca- en bouwsector samen met de kleinhandel de top 3. Dit is dit jaar niet anders, deze sectoren staan in voor 36,91% van de meldingen.

Aantal verzendingen aan de diverse inspectiediensten

Na analyse worden de weerhouden meldingen verrijkt aan de hand van de beschikbare databanken en vervolgens aan de bevoegde dienst(en) overgemaakt.

Een verzending impliceert geen verplichting tot behandelen van het dossier; de inspectiediensten beschikken zelf over een appreciatierecht. Eenzelfde melding kan aan één of meerdere diensten worden overgemaakt.

Het aantal doorgestuurde meldingen correspondeert niet met het aantal geopende onderzoeken bij de ontvangende inspectiedienst(en), gezien ze deze vooraf aan een eigen analyse onderwerpen.

De verdeling over de verschillende diensten ziet er als volgt uit:

Verzending naar de federale sociale inspectiediensten

◆ **Arrondissementen (1.361):** niet-dringende meldingen van zwartwerk, zwartwerk van voortdurende aard, eventueel ook sluiwerk wanneer een multidisciplinaire aanpak zich opdringt. De arrondissementen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende sociale inspectiediensten, onder voorzitterschap/leiding van de Arbeidsauditeur. De cel heeft als kernopdracht op lokaal niveau de controles op de naleving van de verschillende sociale wetgevingen in verband met de illegale arbeid en de sociale fraude te organiseren en te

coördineren. Dringende meldingen van zwartwerk worden afwisselend aan TSW, RVA en RSZ overgemaakt op basis van het principe van de evenredigheid.

- ◆ **Toezicht op de Sociale Wetten (incl. Cel vervoer) (890):** meldingen loon, arbeidsduur en jaarlijkse vakantie, discriminatie, terbeschikkingstelling van werknemers, economische uitbuiting/mensenhandel, bevoegdheid paritair comité en loonregularisatie illegale werknemer. Meldingen bestemd voor de gespecialiseerde cel vervoer. Dringende meldingen zwartwerk (afwisselend met RSZ en RVA).
- ◆ **Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (680):** meldingen met betrekking tot schijnzelfstandigen, zwarte overuren (voor het luik aangifte aan de RSZ), werfmelding, checkinetwork, economische uitbuiting/mensenhandel, geen of laattijdige DmfA en dringende meldingen zwartwerk (afwisselend met TSW en RVA).
- ◆ **Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (431):** elke melding met een notie van werkloosheidsuitkeringen (tijdelijk/volledig/integratie-uitkering), onderbrekingsuitkeringen of het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage, niet afgeven van of niet correct invullen van de C4, jeugdvakantie, misbruik van het systeem van tijdelijke werkloosheid, ... Dringende meldingen zwartwerk (afwisselend met RSZ en TSW).

- ◆ **Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (928):**
meldingen met betrekking tot ziekte- en invaliditeitsuitkeringen, het niet vervullen van het inlichtingenblad uitkeringen door de werkgever, valse prestaties door zorgverleners, etc.
- ◆ **Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (516):** sluikwerk, al dan niet in combinatie met een uitkering, schijnwerknemers, gedetacheerden.
- ◆ **TSW Cel gedetacheerde werknemers /RSZ Team Grensoverschrijdende Tewerkstelling (GOT) (28):**
meldingen met betrekking tot buitenlandse ondernemingen en grensoverschrijdende sociale fraude (geen A1-formulier, Belgische minimumlonen niet gerespecteerd, uitvlagging ...).
- ◆ **Toezicht Welzijn op het Werk (42):** meldingen over onveilige en ongezonde werkomstandigheden, asbest(verwijdering), psychosociale risico's (pesterijen, geweld, ...).

Verzending naar andere partners

Een melding van sociale fraude heeft vaak raakvlakken met materies die buiten de bevoegdheid van de federale sociale inspectiediensten vallen. Sociale en fiscale fraude gaan bijvoorbeeld vaak hand in hand. Maar denken we ook bijvoorbeeld aan samenhang met voedselveiligheid, verkeersveiligheid, volksgezondheid, ...

De regionalisering van bepaalde sociaalrechtelijke materies, heeft tevens ertoe geleid dat regionale inspectiediensten bevoegd werden.

Om alle aspecten van mogelijke fraude effectief aan te pakken, heeft het Meldpunt samenwerkingsverbanden opgezet met andere controlediensten.

- ◆ **Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën (661):**
sluikwerk, niet-aangegeven inkomsten, aankopen in het zwart, geen facturen opstellen, etc.
- ◆ **Regionale instanties kindergeld (182):** sinds de overheveling van de bevoegdheden naar de deelstaten worden de geanonimiseerde meldingen van kinderbijslagfraude verstuurd naar de bevoegde regionale instellingen, bijv. iemand ontvangt mogelijk onrechtmatig verhoogd kindergeld.

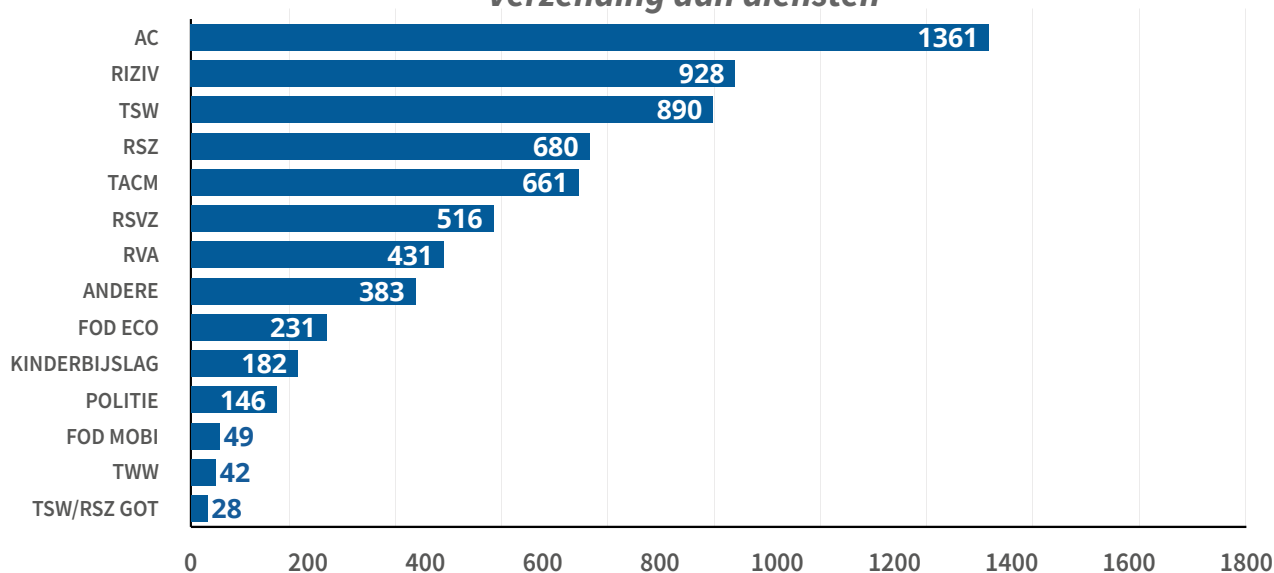
◆ **Algemene Directie Economische Inspectie (231):** sluikwerk, geen (correcte) inschrijving in de KBO, oneerlijke of agressieve handelspraktijken, openingsuren, sperperiode, namaak, phishing/oplichting, consumentenbescherming, etc.

◆ **Politie (146):** meldingen over zuiver strafrechtelijke feiten, zoals wapenbezit, drugs(handel) of schriftvervalsing maar ook bijvoorbeeld domiciliefraude zonder uitkeringsfraude.

◆ **De Fod Mobiliteit en Vervoer (49):** klachten over of aanwijzingen van onwettige vervoerspraktijken, cabotage, ongeoorloofde lage transportprijzen, geen vervoersvergunning, ...

◆ **Andere (383):** het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, de POD Maatschappelijke Integratie, de Federale Pensioendienst, de regionale wooninspecties, de regionale sociale inspectiediensten (bvb. dienstenchequesector, uitzendkantoren), etc.

Verzending aan diensten

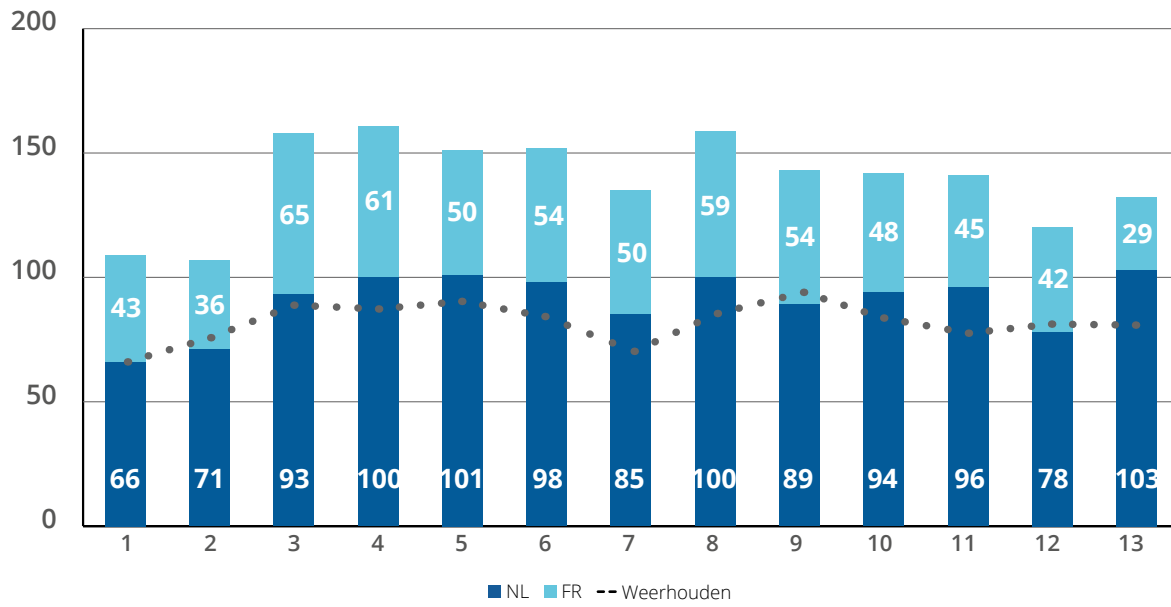

- ◆ AC: Arrondissementscellen
- ◆ RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
- ◆ TSW: Toezicht op de Sociale Wetten
- ◆ RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
- ◆ TACM : Tax Audit & Compliance Management
- ◆ RSVZ: Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
- ◆ RVA: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
- ◆ Andere: POD MI, Federale Pensioendienst, Fod Volksgezondheid, F.A.V.V. ...

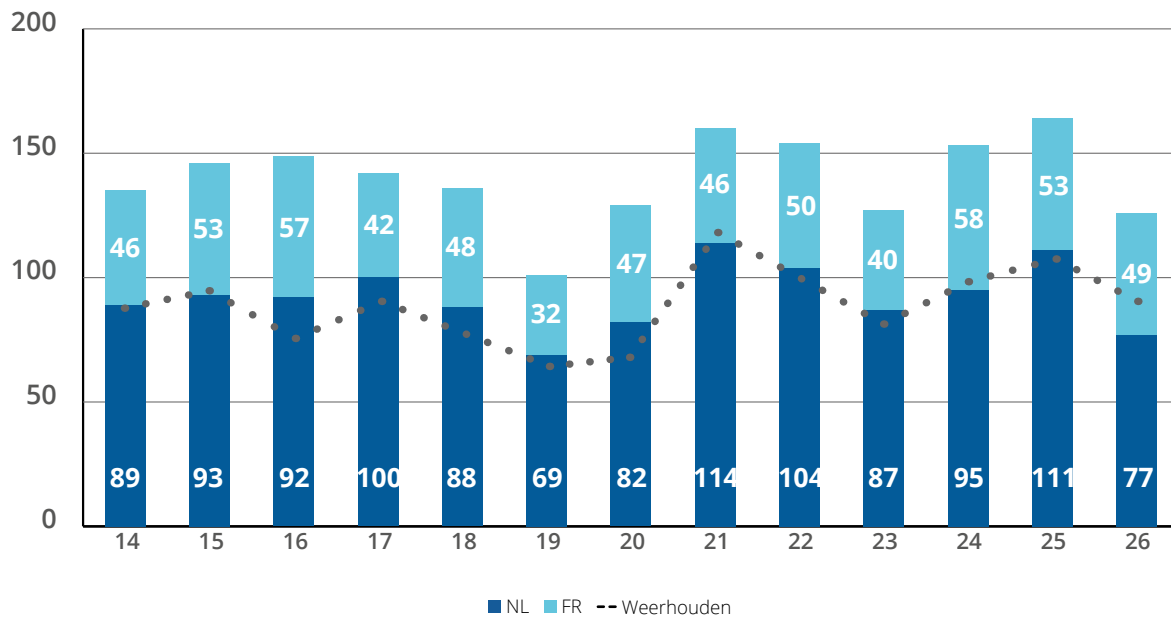
- ◆ FOD ECO: Algemene Directie Economische Inspectie
- ◆ Kinderbijslag: regionale instanties voor de kinderbijslag
- ◆ Politie
- ◆ FOD MOBI: Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer
- ◆ TWW: Toezicht Welzijn op het Werk
- ◆ TSW Cel gedetacheerde werknemers/RSZ Team Grensoverschrijdende Tewerkstelling (GOT)

Weergave ontvangen en weerhouden meldingen per trimester

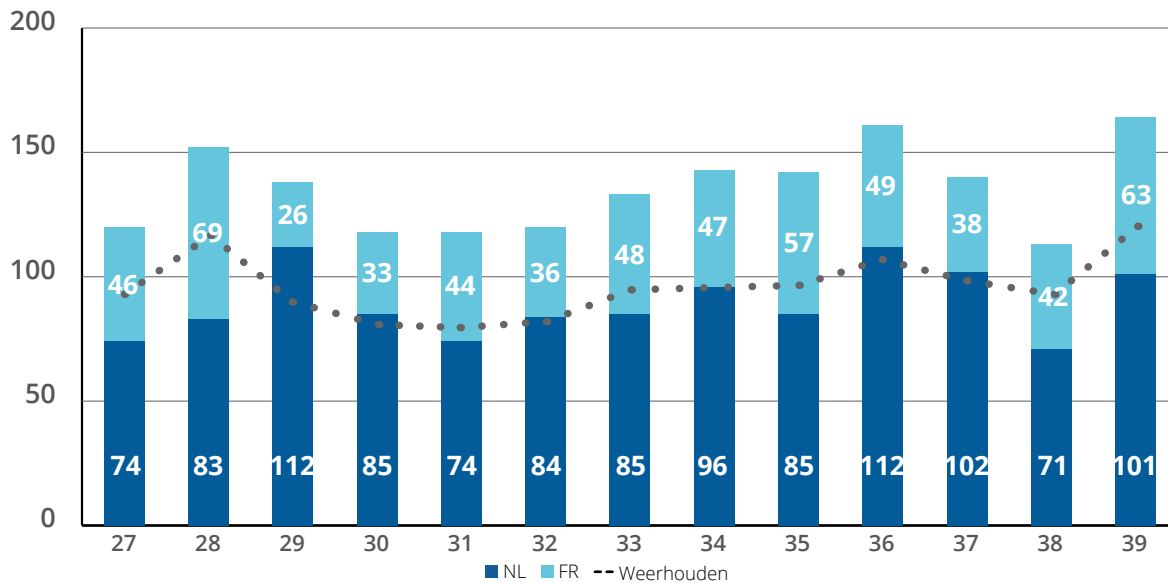
T1 2024

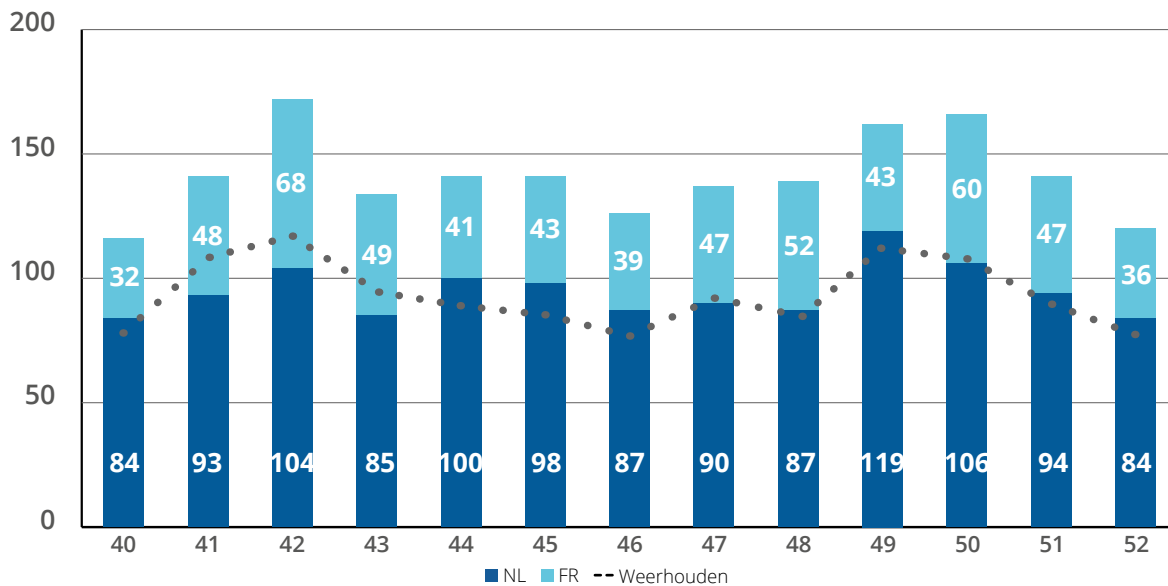
T2 2024

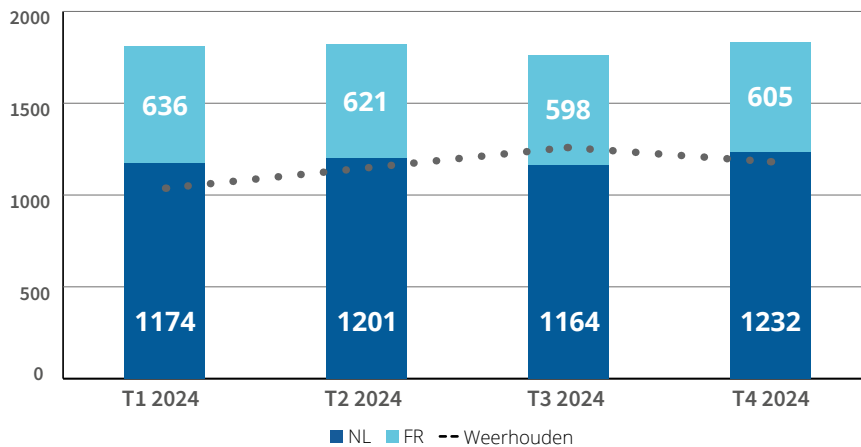
T3 2024

T4 2024

Jaaroverzicht 2024

04 FEEDBACK DOOR DE INSPECTIEDIENSTEN

De meerwaarde van het Meldpunt, als instrument in de strijd tegen de sociale fraude, kan enkel worden bepaald aan de hand van de resultaten door de inspectiediensten. Het zijn de sociaal inspecteurs op het terrein, die door hun inzet de onderstaande opbrengsten hebben behaald.

De meldingen die het MEC verzendt naar de arrondissementscellen worden binnen hun gezamenlijke acties ingepland. De betrokken inspectiediensten creëren het onderzoek binnen hun eigen datasysteem. Het gaat voornamelijk over niet-dringende meldingen zwartwerk of onderzoeken die een multidisciplinaire aanpak vragen.

Om de werklast tussen de betrokken inspectiediensten te verdelen, wijzigt de rol van coördinator voor de

arrondissementscel per semester op basis van een rotatiesysteem.

De meldingen die rechtstreeks naar de bevoegde diensten worden gestuurd, worden door hen ingebracht in hun beheerssysteem en afgehandeld. In hoofdzaak gaat het om dringende meldingen en meldingen over een specifieke materie.

Het Meldpunt fungeert als een uniek loket en zorgt ervoor dat de meldingen afkomstig van burgers, ondernemingen, gemeente- en OCMW-besturen en andere professionele gebruikers op een efficiënte manier kunnen behandeld worden door de juiste dienst.

Registratie van de (financiële) resultaten

Het jaarlijks afbakenen van de resultaten kan, gelet op de wijze van registratie door bepaalde diensten, een vertekend beeld geven. Wanneer een dossier in 2023 werd geregistreerd en afgewerkt in 2024, dan worden de resultaten door sommige diensten in het jaar 2023 en niet in 2024 genoteerd.

Daarom werd eveneens gekozen voor een weergave van de resultaten sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015. Daaruit blijkt duidelijk dat de resultaten hoger liggen dan de optelsom uit de vorige jaarverslagen.

Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

In 2024 heeft TSW 473 onderzoeken afgesloten met als oorsprong een melding van het MEC. In 222 of 47% van deze onderzoeken werden vaststellingen gedaan.

Dit resulteerde in:

- ◆ 975.573 € : 271 loonregularisaties voor 1.537 werknemers
- ◆ 202 Pro-Justitia's opgesteld, waarbij diverse loontekorten werden vastgesteld ten bedrage van € 264.881
- ◆ 141 waarschuwingen
- ◆ € 2.109.361 financiële meldingen aan andere diensten (RSZ, FOD Financiën) met het oog op het heffen van bijdragen

Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

In 2024 heeft TWW 31 onderzoeken geopend op basis van meldingen van het Meldpunt, wat resulteerde in:

- ◆ corrigerend advies: 1
- ◆ schriftelijke waarschuwingen: 5
- ◆ inhoudelijk antwoord aan de melder: 3
- ◆ vermelde inbreuken niet kunnen vaststellen: 3

- ◆ zonder gevolg: 19 (o.a. bij gebrek aan concrete en tastbare bewijzen van zwaarwichtige overtredingen, klacht was reeds eerder rechtstreeks bij TWW ingediend en behandeld)

Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

In 2024 werden 334 nieuwe onderzoeken geopend en 237 afgehandeld (dit cijfer houdt rekening met onderzoeken opgestart naar aanleiding van een melding van het MEC in 2023 en afgesloten in 2024). Dit resulteerde in:

- ◆ 8 waarschuwingen
- ◆ 39 Pro-Justitia's
- ◆ 1 strafrapport
- ◆ 34 regularisaties
- ◆ 10 Pro-Justitia's en strafrapporten opgesteld in samenwerking met andere diensten
- ◆ € 633.024,67 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen
- ◆ 13 inlichtingen en adviezen
- ◆ 10 onderzoeken werden overgemaakt aan een andere directie
- ◆ 9 onderzoeken werden overgemaakt aan een externe dienst
- ◆ 139 onderzoeken werden zonder gevolg afgesloten: 89 daarvan waren in regel, de overige 50 dossiers werden niet gecontroleerd (26) of de RSZ was niet bevoegd (24).

Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)

In 2024 ontving de RVA in totaal 427 meldingen waarvan:

- ◆ 94 momenteel nog worden geanalyseerd
 - ◆ 211 inopportuun werden verklaard, wegens onder andere dubbele meldingen, onvoldoende elementen om de melding te behandelen of overdracht aan een andere instelling
 - ◆ 89 in overeenstemming werden verklaard met de sociale regelgeving waarvoor de RVA bevoegd is
- ◆ 33 niet-conform werden verklaard, wat resulteerde in:
 - o 15 Pro-Justitia's
 - o 2 processen-verbaal van waarschuwing
 - o een bedrag van € 127.772,70 aan betekende terugvordering
 - o 157 weken schorsing waarbij de gerechtigde werd uitgesloten van de werkloosheidsuitkering

Dienst voor Administratieve Controle (DAC) van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)

In de categorie “niet-toegelaten activiteit” (zwart- en sluikwerk) heeft de DAC 544 onderzoeken geopend, waarvan 185 als niet-ontvankelijk werden beschouwd:

- ◆ 11: de gerechtigde had toestemming van de adviserend geneesheer om deeltijds te werken
- ◆ 105: de gerechtigde was niet (meer) arbeidsongeschikt
- ◆ 45: onvoldoende elementen
- ◆ 24: andere

Van de 294 reeds behandelde onderzoeken was het resultaat:

- ◆ 199 zonder gevolg
- ◆ 33 waarschuwingen
- ◆ 61 processen-verbaal van vaststelling van inbreuk
- ◆ 1 niet van toepassing
- ◆ € 362.886,78 aan terug te vorderen uitkeringen in 49 onderzoeken
- ◆ 6.375 dagen sancties in 66 onderzoeken

Voor wat betreft “domiciliefraude” werden 109 onderzoeken geopend, waarvan 8 als onontvankelijk werden genoteerd:

- ◆ 1: geen impact op de ziekte- en invaliditeitsverzekering
- ◆ 1: onvoldoende elementen
- ◆ 2: negatief politieverlag
- ◆ 6: andere

Er werden vier onderzoeken afgesloten, met als resultaat:

- ◆ 2 zonder gevolg
- ◆ € 18.239,97 aan terug te vorderen uitkeringen in 2 onderzoeken

Tot op heden beschikt het backoffice van het MEC niet over toegang tot de databanken met de gegevens over ziekte- en invaliditeitsuitkeringen. Het MEC kan aan de hand van de codes in de Dmfa langdurige arbeidsongeschiktheid bij werknemers detecteren en heeft sinds augustus 2024 ook toegang tot de gegevens over de ziekte- en invaliditeitsverzekering in MyDia²¹, maar een volledig sluitende verificatie is niet mogelijk op basis van deze gegevensbronnen²². Dit is één van de verklaringen van het aantal onontvankelijke meldingen.

²¹ De inspectietool My Digital Assistant die de inspecteur ondersteunt bij het verzamelen van vaststellingen op het terrein. Deze mobiele toepassing is een samenwerking van de federale inspectiediensten FOD WASO, RIZIV, RVA, RSVZ, RSZ en SIOD. Dit project werd uitgevoerd in het kader van het programma “9 werven”.

²² De gegevens in MyDia hebben louter betrekking op een arbeidsongeschiktheidsaangifte in het lopend kwartaal.

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

De directie Eerlijke Concurrentie (ECL) van het RSVZ heeft in 2024 in totaal 719 onderzoeken, met als bron het Meldpunt, afgesloten binnen de as niet-aangegeven arbeid. Van dit aantal werden 619 onderzoeken zonder gevolg afgesloten, wegens:

- ◆ 140: de gerechtigde was (ondertussen) aangesloten als zelfstandige
- ◆ 371: gebrek aan bewijs om de activiteit sociologisch en fiscaal vast te stellen
- ◆ 24: overgemaakt aan andere diensten (buiten de bevoegdheid van het RSVZ)
- ◆ 7: ander type fraude

- ◆ 2: meermaals geregistreerd
- ◆ 6: niet te identificeren
- ◆ 69: andere

100 onderzoeken werden met gevolg afgesloten. Dit resulteerde in een opbrengst van € 1.404.636 aan te innen sociale zekerheidsbijdragen voor zelfstandigen.

Tax Audit & Compliance Management (TACM) van de FOD Financiën

Bij het interpreteren van de resultaten van de FOD Financiën moet rekening worden gehouden met de termijnen voor het indienen van de belastingaangifte. Aangezien deze voor de aangifte van 2024 voor burgers en ondernemingen pas in de loop van 2025 verstrijken, kunnen deze pas daarna worden geverifieerd.

Zo controleerde de FOD Financiën in 2024 de aangiftes van 2021 en 2022. Dit betekent dat er een vertraging zit in de opstart van dossiers waardoor de cijfers jaarlijks evolueren. De onderzoeken die in 2024 werden opgestart met betrekking tot voorgaande kalenderjaren werden meegenomen in het globaal overzicht financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2024.

Om een voorbeeld te geven: in vergelijking met het cijfer vermeld in het jaarverslag van 2022 steeg de verhoging van de belastbare basis in de directe belastingen voor dat jaar van € 2.000 naar € 208.160,91, in 2023. Daar kwam nog een bedrag van € 90.092,59 bovenop in 2024.

Een geactualiseerd overzicht kan worden geraadpleegd in het globale overzicht van deze periode. (Zie infra)

In 2024 werden in totaal 544 meldingen behandeld, waarvan 291 zonder gevolg werden geklasseerd, 240 nog steeds in analyse zijn en 13 onderzoeken werden geopend.

Van de 13 geopende onderzoeken werden er al 2 afgesloten. Een onderzoek, eveneens vallend onder de klokkenluidersregeling, was productief. Dit resulteerde in:

- ◆ € 6.782,44 verhoging van de belastbare basis
- ◆ € 1.865,17 aan directe belastingen

Globaal overzicht financiële resultaten 2024, aantal processen-verbaal en waarschuwingen

- ◆ € 3.084.934 aan loonregularisaties (TSW)
- ◆ € 264.881 aan diverse loontekorten gevorderd via Pro-Justitia (TSW)
- ◆ € 2.109.361 financiële meldingen aan andere diensten (TSW)
- ◆ € 633.024,67 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen (RSZ)
- ◆ € 127.772,70 aan terug te vorderen werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- ◆ 157 weken schorsing waarbij de gerechtigde werd uitgesloten van de werkloosheidsuitkering (RVA)
- ◆ € 381.126,75 aan terug te vorderen ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV: niet-toegelaten activiteit en domiciliefraude)
- ◆ 6.375 dagen schorsing van de ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)²³
- ◆ € 1.404.636 aan te innen sociale zekerheidsbijdragen voor zelfstandigen (RSVZ)
- ◆ € 6.782,44 verhoging van de belastbare basis en € 1.865,17 aan directe belastingen. (FOD FIN TACM – belangrijk: zie totaaloverzicht sinds start van het Meldpunt voor een correct beeld)
- ◆ 317 Pro-Justitia's (TSW, RSZ, RVA en RIZIV)
- ◆ 189 waarschuwingen (TSW, TWW, RSZ, RVA en RIZIV)

²³ $6.375 \text{ €} \times \text{€} 57,75 = \text{€} 368.156,25$. Dit is louter een schatting van het bespaarde bedrag in de ziekte- en invaliditeitsverzekering. De berekening is gebaseerd op het gemiddeld dagbedrag van 2023.

Globaal overzicht financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2024

Voor 2024 bedragen de financiële resultaten in totaal € 8.007.601²⁴.

Bepaalde onderzoeken hebben een langere doorlooptijd waardoor het niet mogelijk is binnen de grenzen van een jaarverslag een correct beeld te vormen.

Omwille hiervan volgen eveneens de resultaten sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2024:

- ◆ € 36.993.255,3 aan loonregularisaties, waarvan € 22.701.769,32 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid werd overgemaakt voor het heffen van de socialezekerheidsbijdragen (TSW)
- ◆ € 1.716.192 aan diverse loontekorten gevorderd via Pro-Justitia (TSW)
- ◆ € 6.415.628,88 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen. In de loop van 2020 nam de RSZ een nieuw beheerprogramma in gebruik ter vervanging van de eerdere systemen van de RSZ en de voormalige Sociale Inspectie (FOD Sociale Zekerheid). Om ook de resultaten uit die vorige beheersystemen te valoriseren moet een bedrag van € 2.259.603 aan brutolonen waarop sociale zekerheidsbijdragen moesten worden berekend, in aanmerking genomen worden. (RSZ + voormalige Sociale

Inspectie)

- ◆ € 3.490.657,74 aan te innen socialezekerheidsbijdragen voor zelfstandigen en opbrengsten uit Covid-19—gerelateerde onderzoeken (RSVZ)
- ◆ voor een bedrag van € 9.307.352,79 kennisgeving van terug te vorderen werkloosheidsuitkeringen (RVA)²⁵
- ◆ 9.301 weken schorsing van de werkloosheidsuitkeringen (RVA)²⁶
- ◆ € 4.138.063,39 aan terug te vorderen ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV: niet-toegelaten activiteit en domiciliefraude)
- ◆ 4.538 dagen schorsing van de ziekte- en invaliditeitsverzekering in de periode van 05/10/2015 tot en met 31/12/2020 en 18.854 dagen in de periode 2021 tot en met 2024 (RIZIV). Tot en met 2020 was het aantal dagen schorsing enkel gebaseerd op de onderzoeken opgestart en afgesloten in dat jaar. Vanaf 2021 gaat het om de in het lopend kalenderjaar afgesloten sanctiedossiers met als basis een melding van het Meldpunt. Hierbij zitten dus ook onderzoeken die in een vorig jaar werden opgestart maar waarin de sanctie werd opgelegd in 2024.

²⁴ Dit cijfer houdt geen rekening met de schorsingsperiodes van de werkloosheidsuitkeringen en van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, noch met de bedragen van de administratieve geldboeten.

²⁵ Geactualiseerde en gerectificeerde bedragen in vergelijking met jaarverslag 2023. Dit bedrag houdt rekening met terug te vorderen uitkeringen met betrekking tot de periode van 2019 tot en met 2023 die in de loop van 2024 werden betekend.

²⁶ Geactualiseerde en gerectificeerde bedragen in vergelijking met jaarverslag 2023.

- ◆ Fiscaal: directe belastingen:
€ 1.899.926,14 (belastbare basis:
€ 5.393.641,22) en BTW: € 978.363,19
(belastbare basis: € 2.435.558,39) (FOD
Financiën)
- ◆ € 1.290.873 aan opbrengsten uit de
administratieve geldboeten, waarvan
€ 203.812 met uitstel. (Zie infra²⁷)

²⁷ Geactualiseerde en gerectificeerde bedragen in vergelijking met jaarverslag 2023.

05 DIRECTIE VAN DE ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

De administratieve geldboete²⁸

In het Sociaal Strafwetboek worden de sociaalrechtelijke misdrijven in vier sanctieniveaus ondergebracht, met corresponderende strafrechtelijke of administratieve gevolgen.

Het gaat over inbreuken op het arbeidsrecht en op het sociaal zekerheidsrecht.

Het sanctieniveau stemt overeen met de ernst van de inbreuk. Niveau 1 voorziet enkel in een administratieve geldboete.

Het Arbeidsauditoraat is dus niet bevoegd om de inbreuken van niveau 1 te vervolgen.

Wanneer het Arbeidsauditoraat afziet van vervolging (voor inbreuken die worden bestraft met een sanctie van niveau 2, 3 of 4), is de Directie van de Administratieve Geldboeten bevoegd om het proces-verbaal te onderzoeken en te beslissen welk gevolg eraan gegeven moet worden.

Persoon aan wie een administratieve geldboete kan worden opgelegd

Een administratieve geldboete wordt in principe aan de werkgever (vennootschap, zelfstandige, ...) opgelegd²⁹. Dit is de natuurlijke of rechtspersoon die de betrokken werknemers tewerkstelt (vennootschap, zelfstandige, vzw, ...). In bepaalde gevallen kan ook aan andere personen dan de werkgever een administratieve geldboete worden opgelegd, bijvoorbeeld:

- ◆ De sociaal verzekerde in geval van inbreuken op de wetgeving op de sociale zekerheid³⁰
- ◆ Elke persoon die het toezicht belemmert
- ◆ De buitenlandse werkgever, de buitenlandse zelfstandige, de gebruiker of de opdrachtgever van een loontrekkend werknemer of van een gedetacheerde zelfstandige in geval van het ontbreken van een Limosa-aangifte binnen de wettelijke termijnen.

²⁸ <https://www.siod.belgie.be/nl/sociale-fraude/sancties>

²⁹ Het nieuw artikel 105 SSW, in voege sinds 01/07/2024, bepaalt: “De administratieve geldboete kan alleen aan de overtreder worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber, behalve als de overtreder kan aantonen dat hij geen fout heeft begaan, omdat hij naar zijn vermogen alle maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materieel element van de inbreuk zich voordoet.

De administratieve beslissing tot schuldigverklaring kan slechts worden genomen ten aanzien van de overtreder, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber, behalve als de overtreder kan aantonen dat hij geen fout heeft begaan, omdat hij naar zijn vermogen alle maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materiële element van de inbreuk zich voordoet.”

³⁰ Behalve wanneer de sociaal verzekerde reeds werd uitgesloten door de instelling die het voordeel toekende (zie art. 233 §3 SSW: “De paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing wanneer de in deze paragrafen bedoelde inbreuken werden gepleegd door een sociaal verzekerde die, om die redenen, door de instelling die hem een voordeel toekende, reeds werd uitgesloten van dit sociaal voordeel waarop hij geen recht heeft, en die bovendien werd uitgesloten van het recht op dat voordeel gedurende een bepaalde periode”).

De administratieve procedure

Wanneer een sociaal inspecteur beslist een proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk (van niveau 2, 3 of 4) op te stellen, maakt hij dit eveneens aan de bevoegde Arbeidsauditeur over. De Arbeidsauditeur kan beslissen om gerechtelijk te vervolgen, waarop de zaak bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt.

Beslist de Arbeidsauditeur om af te zien van strafvervolgning door het dossier te seponeren, dan wordt het dossier aan de Directie van de Administratieve Geldboeten (DAG) overgemaakt³¹. De Directie van de Administratieve Geldboeten kan de inbreuken van niveau 1 immers op eigen initiatief bestraffen met een administratieve geldboete, met een schuldigverklaring in bepaalde omstandigheden of kan deze inbreuken klasseren zonder gevolg (zie supra).

Een administratieve geldboete en een strafrechtelijke geldboete kunnen niet tegelijk voor dezelfde inbreuk worden opgelegd.

De Directie biedt de overtreder de gelegenheid om zijn verweermiddelen in te dienen. De overtreder of diens advocaat kunnen het dossier op de griffie raadplegen.

Na het verstrijken van de termijn om verweermiddelen in te dienen of vanaf de ontvangst van de verweermiddelen, onderzoekt de Directie van de Administratieve Geldboeten het dossier en neemt vervolgens een beslissing.

Er zijn 3 soorten beslissingen mogelijk:

- ◆ Klasseren zonder gevolg (o.a. wanneer de inbreuk onvoldoende bewezen wordt geacht of een administratieve geldboete inopportuun, bij verjaring van de feiten)
- ◆ Opleggen van een administratieve geldboete
- ◆ Zich beperken tot een eenvoudige schuldigverklaring (enkel in bepaalde gevallen voorzien³²).

In het geval dat de Directie van de Administratieve Geldboeten meent dat de inbreuk is vastgesteld, wordt een administratieve geldboete opgelegd. De werkgever wordt hiervan via aangetekende zending³³ op de hoogte gebracht. Hij kan via de arbeidsrechtbank in beroep gaan tegen deze beslissing.

In principe dient de administratieve geldboete te worden betaald binnen een termijn van 3 maanden die ingaat op de dag van de kennisgeving van de beslissing tot oplegging van de administratieve geldboete of op de dag waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan. Op verzoek van de overtreder en onder bepaalde voorwaarden kan de DAG een langere termijn toestaan.

De RVA en het RIZIV passen hun eigen administratieve sancties toe (bv. schorsing van de uitkeringen).

³¹ Administratieve vervolging kan ook worden aangevat wanneer de Arbeidsauditeur geen beslissing heeft genomen binnen een termijn van zes maanden vanaf de dag van de ontvangst van het proces-verbaal.

³² Sinds de inwerkingtreding van het Sociaal Strafwetboek op 1 juli 2011 kan de Directie van de Administratieve Geldboeten eveneens een beslissing nemen tot schuldigverklaring. Deze mogelijkheid is echter enkel voorzien ingeval de duur van de vervolging door de Directie de redelijke termijn overschrijdt en tot bepaalde gevallen van eendaadse samenloop van inbreuken en van samenloop door eenheid van opzet.

³³ Of elk ander middel dat de datum van de zending waarborgt.

Sanctieniveaus en bedragen

Niet-exhaustieve lijst met voorbeelden van inbreuken per sanctieniveau:

Sanctie niveau 1	Niet opnemen van de verplichte vermeldingen in het arbeidsreglement De formaliteiten met betrekking tot de bekendmaking van de vervangingsdagen van de feestdagen niet naleven De individuele rekening niet ter beschikking houden van de inspectie Aan de RVA onjuiste gegevens verstrekken inzake tijdskrediet en loopbaanonderbreking of nalaten de noodzakelijke gegevens te verstrekken, ...
Sanctie niveau 2	De wettelijk voorziene pauzes of rusttijden niet respecteren Het vakantie-attest niet afgeven of dit onvolledig of onnauwkeurig opstellen Geen rechtsgeldig arbeidsreglement opmaken De raamovereenkomst flexi-job niet tijdig opmaken Niet voorzien in een systeem van arbeidstijdpvolging bij glijdende uren, ...
Sanctie niveau 3	Niet of te laat uitbetalen van verschuldigd loon of vakantiegeld Niet of te laat uitreiken van maaltijdcheques Geen preventieadviseur psychosociale aspecten of geen vertrouwenspersoon aanwijzen Niet bekendmaken van werkroosters van deeltijdse werknemers Niet opmaken van de individuele rekening of deze onvolledig of onjuist opstellen, ...
Sanctie niveau 4	Een werkloze of een persoon die een RIZIV-uitkering geniet tewerkstellen Een daad van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk begaan Geen of laattijdige DIMONA-aangifte Kinderarbeid Met opzet geen arbeidsongevallenverzekering afsluiten Met opzet het geregistreerd kassasysteem niet gebruiken Belemmeren van het toezicht Geen voorafgaande melding voor gedetacheerde werknemers (LIMOSA) Valsheid en gebruik van valse stukken in sociaal strafrecht, ...

De bedragen van de strafrechtelijke geldboeten en van de administratieve geldboeten moeten met opdecimen worden verhoogd. In de praktijk komt dit neer op een vermenigvuldiging met 8 voor inbreuken gepleegd na 01/01/2017³⁴.

³⁴ Programmawet van 25/12/2016 (B.S. 29/12/2016): aanpassing opdecimen tot 70 in plaats van 50. Hierdoor dient men de geldboeten met ingang van 01/01/2017 te vermenigvuldigen met 8 in plaats van 6.

Na de verhoging met de opdecimen geeft dit het volgende resultaat:

Sanctieniveau	Strafrechtelijke geldboete of gevangenisstraf	Administratieve geldboete
Sanctie Niveau 1	-	van € 80 tot € 800
Sanctie Niveau 2	van € 400 tot € 4.000	van € 200 tot € 2.000
Sanctie Niveau 3	van € 1.600 tot € 16.000	van € 800 tot € 8.000
Sanctie Niveau 4	van € 4.800 tot € 56.000 en/of een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar	van € 2.400 tot € 28.000

Bij bepaalde inbreuken (bv. het niet indienen van de DIMONA-aangifte, tewerkstelling van illegalen, niet betalen van loon, verboden terbeschikkingstelling, etc.)³⁵ wordt het bedrag van de geldboetes vermenigvuldigd met het aantal werknemers betrokken bij de vastgestelde inbreuk (begrensd tot het maximum van de geldboete vermenigvuldigd met 100).

Er kunnen verzachtende omstandigheden worden ingeroepen, waarbij een geldboete onder het minimumbedrag kan worden opgelegd, zij het nooit lager dan 40%

Resultaten TSW en RVA

De e-PV's, opgesteld door de sociaal inspecteurs op basis van een melding MEC, werden opgevraagd bij TSW, TWW, de RSZ, de RVA, het RIZIV en het RSVZ.

TSW en de RVA bezorgden een overzicht. (Noot: de RVA past ook haar eigen administratieve sancties toe, bv. dagen/weken schorsing van de uitkeringen).

TWW stelde in 2024 geen processen-verbaal op naar aanleiding van een melding afkomstig van het MEC.

De RSZ schakelde in de loop van 2020 over naar een nieuw beheerprogramma dat

van dit minimumbedrag. In bepaalde omstandigheden kan ook uitstel worden verleend of, in het geval van herhaling binnen de drie jaar, een verdubbeling van de maximumstraf.

Wanneer een inbreuk van niveau 4 wetens en willens werd gepleegd, is dit een verzwarende factor waarmee de DAG rekening moet houden bij het vastleggen van het bedrag van de administratieve geldboete. Deze wijziging trad in voege op 1 juli 2024.

geen link meer legt met de e-PV-nummers. De RSZ kon dus geen gegevens meer bijbrengen.

Het RSVZ kon geen gegevens aanleveren.

Het RIZIV past haar eigen administratieve sancties toe (bv. dagen/weken schorsing van de uitkeringen).

Een Pro-Justitia wordt opgesteld wanneer er geen andere mogelijkheden zijn het dossier in regel te brengen, zoals bijvoorbeeld een regularisatie of waarschuwing. In het geval van meerdere inbreuken tegen eenzelfde werkgever

³⁵ De vermenigvuldiging van de administratieve geldboete is enkel mogelijk in de gevallen waarin het artikel van het Sociaal Strafwetboek dat de inbreuk bestraft dit uitdrukkelijk bepaalt.

wordt dit door de DAG tot één dossier herleid.

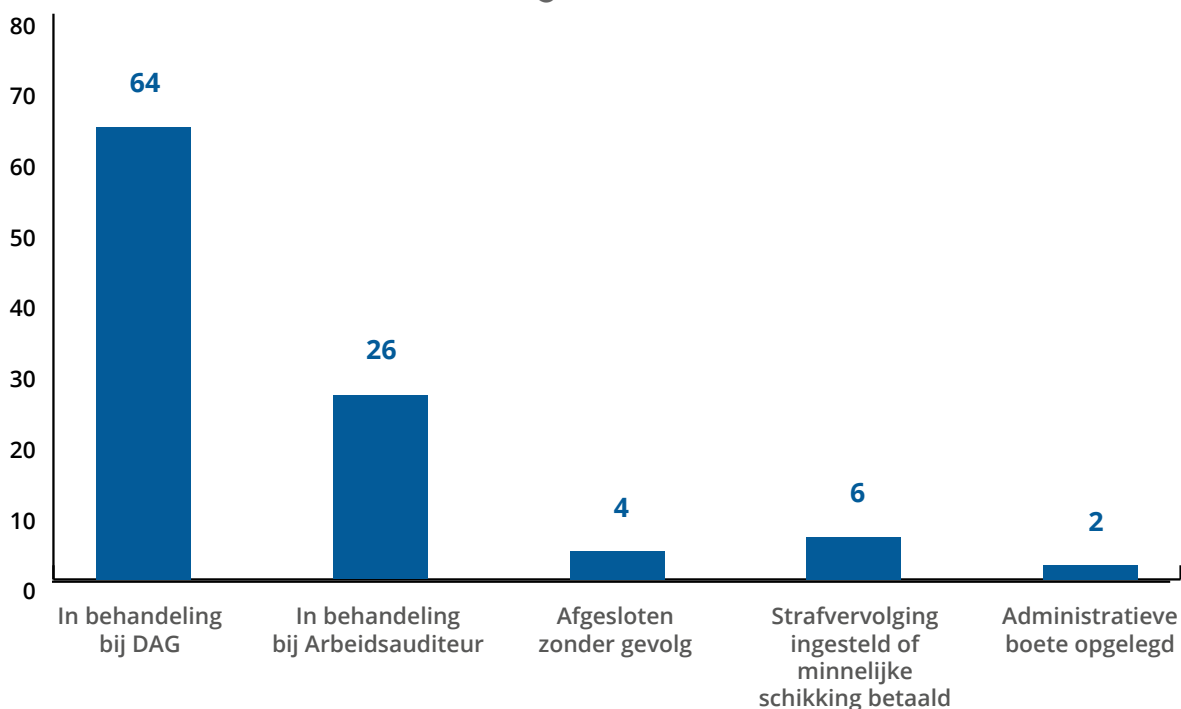
Voor de 102 dossiers³⁶ van 2024 gaf dit het volgende resultaat:

- ◆ 64 dossiers zijn nog in behandeling bij de DAG.
- ◆ 26 dossiers zijn nog in behandeling bij de Arbeidsauditeur.
- ◆ 4 dossiers werden zonder gevolg afgesloten (reden: faillissement).
- ◆ 6 dossiers waarbij een strafrechtelijke vervolging werd ingesteld of een minnelijke schikking (in totaal € 8.500) betaald.
- ◆ 2 dossiers waarbij een administratieve geldboete van in totaal € 7.200 werd opgelegd, waarvan € 1.500 met uitstel³⁷.

De gecumuleerde opbrengsten resulteren in een bedrag van € 1.290.873, waarvan € 203.812 met uitstel.

Het totaalbedrag van de administratieve geldboeten ligt in de praktijk veel hoger. De continuïteit van de resultaten is immers afhankelijk van de traceerbaarheid ervan. Niet alle diensten kunnen de link leggen tussen de oorsprong van het dossier (een MEC-klacht) en het e-PV. Dit betekent dat het vermeld bedrag enkel de resultaten weerspiegelt van de diensten die deze informatie kunnen aanleveren.

Gevolgen DAG 2024

³⁶ Het aantal dossiers stemt niet overeen met het aantal Pro-Justitia's. Een dossier kan meerdere processen-verbaal bevatten. Zoals vermeld, gaat het enkel om de processen-verbaal opgesteld door TSW en de RVA.

³⁷ De looptijd van een dossier overschrijdt in de meeste gevallen het kalenderjaar. De resultaten dienen bijgevolg jaarlijks te worden geactualiseerd en gecumuleerd.

06 VERDERE EVOLUTIE

Uitbreiding fraudeformulieren

Het federaal regeerakkoord 2025-2029 van de regering De Wever I voert maximaal de strijd tegen de sociale fraude en de sociale dumping en wenst het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie verder te optimaliseren. Onder andere met de mogelijkheid om verboden

internationale terbeschikkingstelling en verdachte ziekte-attesten en getuigschriften arbeidsongeschiktheid te kunnen melden. Het Meldpunt gaat hiervoor in dialoog met de betrokken (inspectie-)diensten om deze formulieren in 2025 in productie te kunnen nemen.

Betere detectie van sociale dumping door het gebruik van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

Het Meldpunt voorziet voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers in de mogelijkheid om mogelijke gevallen van sociale dumping te melden. Net zoals in 2024 zal het MEC

in 2025 een nieuwe informatiecampagne naar de professionele gebruikers toe lanceren om hen attent te maken op de bestaande en nieuwe fraudeformulieren.

Inhoudelijke update van de bestaande formulieren

In 2025 zal het MEC samen met de betrokken inspectiediensten de analyse starten van de reeds bestaande formulieren. Dit om de inhoudelijke vraagstelling te actualiseren en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen. Een technologische update staat gepland voor 2026.

MELDPUNT VOOR EEN EERLIJKE CONCURRENTIE 2024

Verantwoordelijke uitgever:

Bart Stalpaert

Directeur Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)

Zuidertoren - 8ste verdiep

Europaesplanade 1 - 1060 Brussel

info@siod.belgie.be

www.siod.belgie.be